

Sygn. akt: I Ns 159/18

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Larysa Rozmarynowicz
Protokolant:	sekretarz sądowy Angelika Kolenderska

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2019 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. w G.

z udziałem S. J. (1), Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta T., M. J. (1)

zasiedzenie służebności gruntowej

postanawia:

1/ stwierdzić, że (...) SA z siedzibą w G. nabył z dniem 1 stycznia 2005 roku przez zasiedzenie służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad i pod powierzchnią tej nieruchomości urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4 KV biegnących wzdłuż granicy działki (...) równoległe do ulicy (...) w T., zasilanej ze stacji transformatorowej Osiedle (...) oraz na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości obciążonej odpowiednim sprzętem, obciążającą nieruchomość położoną w T. oznaczoną numerem działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), przy czym przebieg służebności gruntowej jest zaznaczony na mapie sporządzonej przez biegłego D. A. z grudnia 2018 roku (karta 130 akt) – w części obejmującej linię energetyczną biegnącą równoległe do granicy działki (...) oraz równoległe do ulicy (...) – w tej części opinia biegłego stanowi integralną część niniejszego postanowienia;

2/ oddała wniosek w pozostałej części;

3/ zwraca wnioskodawcy ze Skarbu Państwa – kasy Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 28 zł (dwadzieścia osiem złotych) tytułem nadpłaconych wydatków;

4/ ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 159/18

UZASADNIENIE

(...) S.A. w G. w dniu 11 sierpnia 2017 roku złożył do tut. Sądu wnioski o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, w sprawie z udziałem M. J. (1), S. J. (1) oraz Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta T.. Wnioskodawca wnosił o stwierdzenie, iż wnioskodawca bądź Skarb Państwa z upływem 1 stycznia 1985 roku nabył w drodze zasiedzenia służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad i pod powierzchnią tejże nieruchomości urządzeń przesyłowych i instalacji elektroenergetycznych wchodzących w skład linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV zasilanej ze stacji transformatorowej Osiedle (...) oraz na prawie korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji tychże urządzeń i instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren nieruchomości odpowiednim sprzętem, obciążającą nieruchomości stanowiącą obecnie własność uczestników postępowania M. i S. J. (1) położoną w T. oznaczoną w ewidencji gruntów jako działka o numerze (...) dla których Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż uczestnicy postępowania M. i S. J. (2) są właścicielami nieruchomości gruntowej położonej w T. oznaczonej jako działka (...) dla których Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), na której posadowione są następujące urządzenia będące własnością wnioskodawcy: linia napowietrzna niskiego napięcia 0,4 kV zasilana ze stacji transformatorowej Osiedle (...), układ izolowany, wybudowana w 1975 roku. Długość pasa służebności wynosi 40m, szerokość pasa służebności wynosi 0,9m. Wspomniane urządzenia zostały wybudowane przez poprzednika prawnego wnioskodawcy tj. Zakłady (...) – Zakład (...), będący państwową osobą prawną działającą na rzecz Skarbu Państwa. Przedmiotowa linia napowietrzna została wybudowana w 1975 roku jednak z uwagi na znaczny upływ czasu dokumentacja udowadniająca datę budowy nie zachowała się, jednak wnioskodawca jest w posiadaniu karty z księgi inwentarzowej Rejonu (...) w T.. Nadto wskazano, iż w 2015 roku miał miejsce remont omawianej linii, jednak odbył się bez zmiany przebiegu jej trasy. Jako termin objęcia w posiadanie służebności obciążającej nieruchomość uczestników postępowania oraz rozpoczęcia biegu zasiedzenia wnioskodawca wskazał, iż był to najpóźniej dzień 1 stycznia 1975 roku. Wnioskodawca wskazał, iż w przedmiotowej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki niezbędne do nabycia w drodze zasiedzenia przedmiotowej służebności tj. korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia, samoistnie posiadanie służebności oraz upływ terminu zasiedzenia. Podniósł, iż zarówno on jak i jego poprzednicy prawni byli posiadaczami przedmiotowej służebności w dobrej wierze, którą należy oceniać na chwilę objęcia przedmiotowej służebności w posiadania i powołał się na domniemanie prawne dobrej wiary przewidziane w przepisach art. 7 k.c.

Uczestnicy S. i M. J. (2), działając przez swojego pełnomocnika, w odpowiedzi na wniosek z dnia 17 listopada 2017 roku wskazali, iż nie kwestionuje wniosku w części w której dotyczy przebiegu linii energetycznej przez działkę (...) wzdłuż ulicy (...), jednak wnieśli o oddalenie wniosku w zakresie przebiegu linii energetycznej przez działkę (...) do budynku posadowionego na działce (...). Nadto uczestnicy wnieśli o obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek uczestnicy wskazali, iż nie kwestionują okoliczności przebiegu od 1976 roku linii energetycznej wzdłuż ulicy (...) przez działkę (...) i tym samym podstaw do ustanowienia służebności przesyłu w tym zakresie na rzecz wnioskodawcy. Niemniej wskazali, iż z treści wniosku nie sposób zorientować się czy zakresem wniosku objęty jest również przebieg linii energetycznej prowadzącej od słupa posadowionego na skraju na działce (...) przy ul. (...) do budynku posadowionego na działce (...), choć wskazana długość pasa 40m, załączona do wniosku mapa i naniesiony na niej przebieg linii wskazuje na to, że w wnioskodawca w niniejszym postępowaniu zamierza uregulować przebieg również w tym zakresie. Wskazali, iż pierwotnie linia ta biegła wzdłuż granicy między działkami (...), a działką (...). Poprzednik prawny wnioskodawcy w 1993 roku bez jakiegokolwiek konsultacji i zgody uczestników będących właścicielami działki nr (...) dokonał montażu linii energetycznej prowadzącej od słupa posadowionego na skraju działki (...) przy ul. (...) do budynku posadowionego na działce (...). Linia energetyczna biegnie w bezpośrednim sąsiedztwie domu mieszkalnego posadowionego na nieruchomości uczestników i stwarza bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia użytkowników tej nieruchomości, a sytuacja uległa zdecydowanemu pogorszeniu w ubiegłym roku, kiedy to wnioskodawca dokonał modernizacji tej linii i jeszcze bardziej jej przebieg przybliżył do domu mieszkalnego. Uczestnicy nie wyrażając zgody na ustanowienie służebności przesyłu linii energetycznej w tym zakresie, bowiem przebieg linii napowietrznej jest sprzeczny z zasadami prawa

budowlanego i energetycznego. Uczestnicy wskazali, iż są gotowi ustanowić służebność przesyłu przedmiotowej linii pod warunkiem jej montażu pod powierzchnią ziemi oraz zapłaty stosownego wynagrodzenia jak i odszkodowania za bezumowne korzystanie przez okres od 1997 do chwili obecnej.

(...) S.A. w G. w piśmie z dnia 15 grudnia 2017 roku wskazał, iż wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu obejmuje także linię odchodzącą od słupa na rogu działki (...) w kierunku zabudowań na działce (...) oraz przyłączy na działce (...). Jednocześnie zaprzeczył twierdzeniom uczestników postępowania aby przedmiotowa linia odchodząca od słupa na rogu działki (...) w kierunku zabudowań na działce (...) została posadowiona w roku 1993, bowiem została wybudowana w 1975 roku i od chwili posadowienia nie zmieniła swojego przebiegu. Nadto dodał, iż długość linii wynosi 35m a nie jak podał we wniosku 40m.

Sąd ustalił, co następuje:

Właścicielami nieruchomości o nr geodezyjnym 348/1 położonej przy ul. (...) w T. są M. J. (2) i S. J. (2). M. J. (2) posiada udział 1/8 w prawie własności oraz 7/8 we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej razem ze S. J. (2).

(dowód: odpis zwykły z księgi wieczystej nr (...), k. 46; wypis z rejestrów gruntów, k. 48)

Na działce (...) znajdują się dwie linie napowietrzne niskiego napięcia 0,4 kV zasilana ze stacji transformatorowej Osiedle (...). Linia napowietrzna zasilana ze stacji transformatorowej Osiedle (...) przebiegająca przez działkę (...) została wybudowana w roku 1975. Przez działkę nr (...) poprowadzone są dwie linie napowietrzne: jedna wzdłuż ulicy (...) oraz druga do budynku posadowionego na działce nr (...).

Do 1994 roku linia napowietrzna prowadzona do budynku posadowionego na działce nr (...) biegła wzdłuż granicy między działkami nr (...), a działką nr (...). W 1994 roku linia ta została przebudowana i przesunięta o kilka metrów tak, iż przechodzi przez róg działki nr (...) w bezpośrednim sąsiedztwie domu mieszkalnego posadowionego na tej nieruchomości, w kierunku do budynku usługowego znajdującego się na nieruchomości sąsiedniej oznaczonej numerem geodezyjnym (...). Linia przebiega w bezpośredniej bliskości domu mieszkalnego na działce (...).

Długość sieci elektroenergetycznej 0,4 KV na działce o nr (...) położonej w T. przy ul. (...) wynosi łącznie 40m. Obejmuje linię energetyczną 0,4 kV równoległą do frontu działki o długości 18m; przyłączy energetyczne 0,4 kV do budynku mieszkalnego położonego na działce (...) o długości 6m oraz przyłączy energetyczne 0,4 kV biegnące na działce (...) do budynku usługowego posadowionego na działce (...) o długości 16m. Na nieruchomości nie znajdują się słupy energetyczne.

(dowód: mapa zasadnicza do celów opiniodawczych, k. 47; mapa poinwentaryzacyjna, k. 60, mapa ewidencyjna, k. 66; umowa o dostarczenie energii elektrycznej nr 123/75, k. 72-74; umowa zgłoszenie nr 28/88, k. 75; wniosek o sprawdzenie instalacji odbiorczej, k. 76; umowa zgłoszenie nr (...), k.77; wniosek o sprawdzenie instalacji odbiorczej, k. 78-79; protokół sprawdzenia instalacji przedlicznikowej nr 31/94, k. 80-81; protokół nr (...), k. 82; warunki ogólne i techniczne przyłączenia urządzeń elektrycznych do wspólnej sieci, k. 83-84; zlecenia, k. 85; umowa o świadczenie usług przesyłowych i sprzedaży energii z dnia 1 lutego 2007 roku, k. 86-88; zeznania świadka T. P., k. 102-102v; zeznania świadka J. P., k. 102v; zeznania świadka D. N., k. 109; zeznania uczestniczki M. J. (1), k. 109v; zeznania uczestnika S. J. (1), k. 110; protokół z dnia 22 września 2015 roku wraz z załącznikami, k. 114-118; opinia biegłego geodety D. A., k. 128-131)

Od momentu posadowienia przedmiotowych linii do chwili obecnej były one przez cały czas użytkowane. Przeprowadzane były oględziny, bieżące naprawy i konserwacje.

(dowód: zeznania świadka T. P., k. 102-102v; zeznania świadka J. P., k. 102v; zeznania świadka D. N., k. 109; zeznania uczestniczki M. J. (1), k. 109v; zeznania uczestnika S. J. (1), k. 110)

W 1958 r. powstało przedsiębiorstwo państwowe Zakłady (...). W skład tych Zakładów wchodził m.in. Zakład (...).

(dowód: statut Zakładów (...) wraz z załącznikiem k. 24-25)

W 1985 r. zmieniono nazwę przedsiębiorstwa państwowego Zakłady (...) na (...).

(dowód: zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 14.02.1985 r. k. 25v)

W 1989 r. nastąpił podział przedsiębiorstwa państwowego - (...), w wyniku którego powstało m.in. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) z siedzibą w T.. Zakład (...) został utworzony z dniem 1 stycznia 1989 r.

(dowód: zarządzenie Ministra Przemysłu z 10.01.1989 k. 26, zarządzenie Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. k. 26v-28)

Z dniem 12 lipca 1993 r. nastąpił podział powyższego przedsiębiorstwa i przekształcenie go w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w T..

W dniu 8 października 1997 roku został sporządzony Protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w formie aktu notarialnego, którym został zmieniony statut spółki.

(dowód: zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 09.07.1993 r. k. 28v, postanowienie SR w Toruniu z dnia 02.08.1993 r. k. 29-29v; akt notarialny z dnia 8 października 1997 roku, k. 30v-34)

W dniu 8 marca 1996 r. stwierdzono nabycie z dniem 5 grudnia 1990 r. przez Zakład (...) w T. prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w T. przy ul. (...). B. nr 128 o powierzchni 0,8110 ha wraz z nabyciem własności wzniesionych na niej budynków stanowiących własność Skarbu Państwa.

(dowód: decyzja z 8.03.1996 r. k. 44v-45)

Dnia 31 grudnia 2004 r. nastąpiło połączenie (...) S.A. w G. z innymi spółkami akcyjnymi, w tym m.in. z Zakładem (...) S.A. z siedzibą w T. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. poprzez przeniesienie całego majątku spółki Zakład (...) S.A. w T. na spółkę (...) S.A. w G..

(...) S.A. z dniem 31 grudnia 2004 r. została przekształcona w (...) S.A., a następnie z dniem 3 lipca 2007 r. w (...) S.A.

(dowód: protokół nadzwyczajnego walnego zgromadzenia k. 5-44)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o przedłożone przez wnioskodawczynię dowody z dokumentów, w tym w szczególności akta rejestrowe, akta ksiąg wieczystych oraz mapy geodezyjne, jak również w oparciu o zeznania świadków przesłuchanych na rozprawie. Świadkowie zeznawali na okoliczność przebiegu służebności po przedmiotowych nieruchomościach. Sporny był czas, w którym nastąpiło przesunięcie przewodów energetycznych od rogu działki (...) do budynku przemysłowego na działce (...). Zeznania świadków w tym zakresie są jednoznaczne i zgodne z twierdzeniami uczestników, iż w latach 90 – tych, a dokładniej około roku 1994, nastąpiło przesunięcie tych przewodów w głąb działki (...) – w kierunku do budynku usytuowanego na działce (...). Uprzednio te przewody biegły bliżej granicy działki (...) z działką (...), tak że w żadnym stopniu nie utrudniały korzystania z działki (...). W ocenie Sądu zeznaniom świadków J. P. i T. P. należało dać wiarę, pozostawały bowiem spójne i wzajemnie się uzupełniały, zostały poparte zeznaniami D. N., a także zeznaniami uczestników postępowania.

Za wiarygodne co do zasady uznano zgromadzone w sprawie dokumenty, gdyż ich prawdziwość i rzetelność nie została zakwestionowana przez uczestników postępowania, a i Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw do kwestionowania ich prawdziwości. W szczególności za w pełni wiarygodne, bowiem sporządzone w profesjonalny i precyzyjny sposób należy uznać przedłożone przez wnioskodawcę mapy geodezyjne, które pozwoliły na dokładne określenie przebiegu przedmiotowych urządzeń przesyłowych przez nieruchomość uczestników postępowania. W tym miejscu zaznaczyć jednak należy, iż zmiana przebiegu linii energetycznej ze słupa na rogu działki (...) do budynku przemysłowego na

działce (...) została ustalona w oparciu o zeznania świadków, a także uczestników postępowania. W tym zakresie Sąd nie miał wątpliwości, że wierniej obrazują one zmiany obejmujące ten przesył, albowiem naocznie świadkowie i uczestnicy mogli stwierdzić, jaki był przed rokiem 90 – tym, a jaki jest obecnie przebieg linii elektroenergetycznej. Okoliczność ta była dla uczestników tym istotniejsza, że aktualny przebieg linii jest przesunięty w głąb działki i przebiega w bezpośredniej bliskości budynku mieszkalnego uczestników, stanowiąc dla uczestników istotną przeszkodę w swobodnym korzystaniu z nieruchomości czy też w zawarciu umowy ubezpieczenia nieruchomości.

Zasiedzenie, które zostało w sposób ogólny uregulowane w art. 172 - 176 k.c. stanowi instytucję prawną prowadzącą do nabycia prawa na skutek upływu czasu. Umożliwia ono, sankcjonując stan faktyczny, usunięcie długotrwałej niezgodności między stanem prawnym a stanem posiadania. Zasiedzenie następuje z mocy prawa i stanowi pierwotny sposób nabycia prawa podmiotowego. Zgodnie z art. 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze. Z brzmienia § 2 powyższego przepisu wynika natomiast, że po upływie lat trzydziestu posiadacz nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Z przytoczonego sformułowania art. 172 k.c. wynika, że do nabycia w drodze zasiedzenia prawa własności nieruchomości konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: samoistnego posiadania oraz, w zależności od istnienia po stronie posiadacza dobrej lub złej wiary, upływ czasu odpowiednio dwudziestu lub trzydziestu lat. Wystąpienie dobrej wiary posiadacza nie jest więc konieczną przesłanką nabycia własności nieruchomości w drodze zasiedzenia, powodując jedynie skrócenie terminu zasiedzenia z trzydziestu do dwudziestu lat.

Dwudziestoletni i trzydziestoletni termin zasiedzenia zostały wprowadzone przez ustawę z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321 z późn. zm.), wynosząc uprzednio odpowiednio dziesięć i dwadzieścia lat. W orzecznictwie wskazuje się, że powyższe, krótsze terminy zasiedzenia stosuje się, gdy zasiedzenie nastąpiło przed wejściem w życie wyżej wymienionej ustawy nowelizacyjnej, tj. przed dniem 1 października 1990 r., jeśli natomiast bieg zasiedzenia rozpoczął się, ale nie zakończył przed tą datą, mają zastosowanie terminy dwudziestoletni i trzydziestoletni (por. uchwała SN z dnia 10 stycznia 1991 r., III CZP 73/90, OSN 1991, z. 7, poz. 83; postanowienie SN z dnia 2 września 1993 r., II CRN 89/93, LEX nr 110583). Odnosząc się do przesłanki związanej z występowaniem po stronie samoistnego posiadacza dobrej lub złej wiary podkreślić należy, iż zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny oraz judykatury dobra wiara polega na usprawiedliwionym w danych okolicznościach przekonaniu posiadacza, że przysługuje mu prawo własności. Przy ocenie dobrej wiary u posiadacza nieruchomości decyduje chwila objęcia jej w posiadanie. Późniejsza zmiana świadomości posiadacza nie ma już znaczenia i nie uzasadnia przedłużenia terminu zasiedzenia do lat trzydziestu (por. postanowienie SN z dnia 25 czerwca 2003 r., III CZP 35/03, Prok. i Pr. 2004, nr 2, s. 32).

Z kolei z przepisu art. 176 k.c. wynika możliwość doliczenia przez posiadacza czasu posiadania jego poprzednika w sytuacji, gdy w czasie biegu terminu zasiedzenia posiadanie przeszło z jednej osoby na drugą. Może do tego dojść na skutek przeniesienia posiadania (art. 348-351 k.c.) albo w drodze dziedziczenia. Następstwo w posiadaniu ze skutkami określonymi w komentowanym przepisie umożliwia zachowanie ciągłości posiadania. Każdy kolejny posiadacz rzeczy wstępuje bowiem w posiadanie swojego poprzednika. Następstwo to obejmuje wszystkich poprzedników będących posiadaczami samoistnymi (por. postanowienie SN z dnia 29 kwietnia 1987 r., III CRN 96/87, OSNCP 1988, nr 11, poz. 157). Jeżeli jednak poprzedni posiadacz samoistny nieruchomości był posiadaczem w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem obecnego posiadacza, nawet jeśli jest on w dobrej wierze, wynosi co najmniej lat trzydzieści.

Zgodnie z treścią art. 292 k.c. przedmiotem zasiedzenia może być także służebność gruntowa. Zasiedzenie w tym przypadku może nastąpić w razie wstąpienia określonych w tym przepisie przesłanek, przy jednoczesnej realizacji przesłanek dotyczących zasiedzenia nieruchomości. Do zasiedzenia służebności stosuje się bowiem odpowiednio przepisy powołane powyżej przepisy art. 172 i nast. k.c. normujące nabycie własności nieruchomości w drodze zasiedzenia, z uwzględnieniem jednak występujących między tymi instytucjami odrębności konstrukcyjnych.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż możliwe jest jedynie zasiedzenie tzw. służebności czynnych, polegających na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W literaturze podkreśla się przy tym, iż trwale i widoczne urządzenie musi być wynikiem świadomego i pozytywnego działania ludzkiego. Z odesłania do przepisów o zasiedzeniu nieruchomości wynika ponadto konieczność posiadania służebności przez właściciela nieruchomości władnącej. W tym zakresie należy mieć na uwadze treść art. 352 k.c., zgodnie z którym posiadaczem służebności jest ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, a także, iż do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy. Posiadanie prowadzące do zasiedzenia służebności ma zatem swoisty charakter, bowiem wykonywanie władztwa nad rzeczą ograniczone jest do powtarzających się aktów odpowiadających działaniom podejmowanym przez uprawnionego z tytułu służebności. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r. (ICSK 171/08, OSNC 2010/1/15, Biul. SN 2009/4/15, M. Prawn. 2010/8/460, LEX nr 490946) podkreślił, iż posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości, bowiem przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się zgodnie z art. 336 k.c. jako posiadanie zależne. W literaturze wskazuje się ponadto, iż posiadanie służebności musi być nieprzerwane i charakteryzować się stałością. Z nakazu odpowiedniego stosowania przepisów o zasiedzeniu nieruchomości wynika również wymóg upływu w zależności od wystąpienia dobrej lub złej wiary dwudziestoletniego lub trzydziestoletniego okresu posiadania służebności.

Przed wejściem w życie w dniu 3 sierpnia 2008 r. art. 3051 – 3054 k.c. dodanych przez ustawę z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 116, poz. 731) przepisy prawa nie przewidywały wprost będącej przedmiotem niniejszej sprawy służebności przesyłu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego panował jednak jednolity pogląd, zgodnie z którym istniała możliwość, poprzez zastosowanie analogii z art. 145 k.c., ustanowienia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Sąd Najwyższy dopuszczał przy tym zarówno możliwość umownego ustanowienia na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jak i nabycia jej przez tego rodzaju podmiot w drodze zasiedzenia. (por. uchwała SN z 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, OSNC 2003, nr 11, poz. 142; postanowienie SN z dnia 8 września 2006 r., II CSK 112/06, Mon. Pr. 2006, nr 19, s. (...)). Wskazywano jednak, iż nabycie to następuje na rzecz przedsiębiorcy, a nie właściciela nieruchomości władnącej, która to kategoria prawna nie występuje przy instytucji służebności przesyłu (por. uchwała SN z dnia 7 października 2008 r. III CZP 89/08, Biul. SN 2008/10/7, LEX nr 458125).

Przechodząc do właściwych rozważań wskazać należy, że Sąd nie powziął na gruncie niniejszej sprawy jakichkolwiek wątpliwości w zakresie realizacji przez wnioskodawczynię oraz jej poprzedników prawnych przesłanki w postaci posiadania przedmiotowej służebności, które sprowadzało się do trwałego korzystania z widocznego urządzenia, jakimi niewątpliwie są napowietrzne linie energetyczne. Ponadto, nie rodzi zastrzeżeń fakt występowania po stronie (...) S.A. w G. oraz jej poprzedników prawnych ciągłości posiadania przedmiotowej służebności, co skutkowało możliwością przewidzianego w art. 176 k.c. doliczenia do okresu zasiedzenia posiadania służebności poprzedników prawnych wnioskodawczyni. Głównym zagadnieniem wymagającym ustalenia było natomiast wskazanie daty, w której nastąpił początek biegu terminu zasiedzenia przedmiotowej służebności gruntowej, jak również ustalenie, czy po stronie przedsiębiorstwa energetycznego występowała w chwili objęcia służebności w posiadanie dobra czy też zła wiara. Od tych bowiem dwóch okoliczności uzależnione było przyjęcie, czy oraz ewentualnie w jakiej dacie doszło do zasiedzenia z mocy prawa wskazanej we wniosku służebności gruntowej.

W zakresie przebiegu linii równoległe wzdłuż granic działek (...) (droga – ul. (...)) należy stwierdzić, że przesył energii elektrycznej jest realizowany od roku 1975, przy czym brak jest dowodu, aby budowa linii była realizowana na podstawie prawomocnej decyzji, dlatego też należy przyjąć terminy dłuższe dla zasiedzenia prawa (w złej wierze). Wobec powyższego upływ terminu do nabycia prawa przez zasiedzenie – w zakresie opisanym w punkcie pierwszym sentencji postanowienia nastąpił 1 stycznia 2005 roku przez poprzednika prawnego wnioskodawcy, który w dacie upływu tego terminu był właścicielem urządzeń przesyłowych.

Z uwagi na to, iż termin zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w części linii biegnącej od słupa na rogu działki (...) do budynku przemysłowego na działce (...) rozpoczął swój bieg w 1994 roku r. nie ulega wątpliwości, iż również zastosowanie w tym przypadku mają terminy zasiedzenia przewidziane przez aktualne brzmienie art. 172 k.c., a mianowicie termin dwudziestoletni w przypadku występowania po stronie posiadacza służebności dobrej wiary lub też termin trzydziestoletni w razie wystąpienia złej wiary. Jak wskazano powyżej ocena występowania po stronie posiadacza służebności dobrej lub złej wiary powinna być dokonywana z uwzględnieniem chwili objęcia służebności w posiadanie. Zważyć przy tym należy, iż z uwagi na szczególny charakter powyższej regulacji powoływanie się w tym przypadku na przewidziane w art. 7 k.c. domniemanie dobrej wiary nie wydaje się być wystarczające. W ocenie Sądu, dla przyjęcia dobrej wiary posiadacza służebności wnioskodawca obowiązany był wykazać, że instalacja urządzeń przesyłowych nastąpiła na mocy ostatecznej, niepodważonej do chwili obecnej decyzji administracyjnej wydanej na podstawie wskazanych powyżej przepisów ustawy z 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości. Na gruncie niniejszej sprawy brak było dowodu tegoż. Z uwagi na to Sąd ustalił, iż w chwili objęcia przedmiotowej służebności w posiadanie po stronie poprzednika prawnego wnioskodawcy nie istniała dobra wiara, która powodowałaby skrócenie terminu zasiedzenia do lat dwudziestu, w związku z czym w przedmiotowej sprawie do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu zastosowanie miał termin trzydziestoletni, którego upływ nastąpiłby dopiero w 2024 roku. Należy bowiem podkreślić, że przesył energii realizowany co prawda już poprzednio do budynku przemysłowego na działce (...) - do roku 1994 – wzdłuż granicy działki (...) nie jest tożsamy z przesyłem realizowanym od roku 1994, nawet jeśli urządzenie przesyłowe jest tożsame. Przesunięcie linii przesyłowej w głąb działki (...) o kilka metrów, tak że przebiega ona w bezpośrednim sąsiedztwie domu mieszkalnego uczestników i w istotny sposób - wobec zmiany przebiegu linii w 1994 roku - utrudnia ona korzystanie z przedmiotowej działki w sposób w pełni bezpieczny, powoduje, że mamy do czynienia od 1994 roku z nowym przebiegiem służebności przesyłu. Brak jest kontynuacji tej służebności poprzednio przebiegającej inaczej, równoległe do granicy działki (...).

Mając powyższe na uwadze Sąd stwierdził w punkcie pierwszym sentencji postanowienia nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu – opisanej dokładnie w treści przywołanego punktu postanowienia (przesył energii elektrycznej wzdłuż granicy działki (...) z drogą – ul. (...)). W punkcie drugim zaś oddalił wniosek w zakresie obejmującym przebieg linii energetycznej po działce (...) w kierunku budynku przemysłowego na działce (...), nie upłynął bowiem okres wymagany przepisami wyżej przywołanymi do nabycia prawa przez zasiedzenie.

O kosztach orzeczono po myśli art. 520§ 1 kpc.